

The American Way

ESPN, koning van sportmedialand

Sport en media vormen een goed huwelijk. Dat geldt zeker binnen de Noord-Amerikaanse sportmarkt. Voor de grote sportleagues vormen uitzendrechten de belangrijkste bron van inkomsten. Voor mediabedrijven zijn de uitzendrechten cruciaal om grote doelgroepen te bereiken en advertentie-inkomsten te kunnen incasseren. Marktleider op het gebied van sportuitzendingen is The Entertainment and Sports Programming Network, beter bekend als ESPN, 'The Worldwide Leader in Sports'.

Door Pieter Verhoogt

Het ontstaan van ESPN is een klassiek Amerikaans ondernemersverhaal. Bill Rasmussen was sportverslaggever voor een lokaal televisiestation in Massachusetts. Daarnaast verkocht hij tv-commercials voor een professionele ijshockeyclub, de New England Whalers, waar zijn zoon Scott stadionspreekster was. In 1977 werden vader en zoon ontslagen. Op zoek naar een nieuwe bron van inkomsten besloot Bill dat hun toekomst zou liggen in het recent opgekomen nieuwe medium: kabeltelevisie. Hij droomde van een eigen televisiebedrijf dat zich zou richten op regionale sportuitzendingen via de kabel.

24 uur is goedkoper

Vader en zoon Rasmussen werkten hun plan uit. Toen Bill informeerde naar de mogelijkheden om enkele uren per avond uit te zenden op de kabel, kreeg hij te horen dat het goedkoper zou zijn om continu uit te zenden. Daarop besloten de mannen hun idee aan te passen en een nationaal opererend 24-uurs televisiezender te beginnen. Zij kregen daarbij financiële ondersteuning van Stuart Evey, directielid bij de Getty Oil Company. Op 7 september 1979 was ESPN voor het eerst via de kabel te ontvangen.

Aanvankelijk vulde ESPN de beschikbare zendtijd met een breed aanbod van kleinere sporten. Voor de nieuwe zender waren de grote sporten uiteraard onbetaalbaar en dus bestonden de uitzendingen vooral uit beelden van sporten als Australian rules football, professioneel worstelen, tractor pulling, boksen, Davis Cup-tennis en diverse universiteitswedstrijden. Ook

fitnessvideo's waren een welkome manier om het uitzendingschema gevuld te krijgen.

Mede door het aantrekken van de getalenteerde programmadirecteur Steve Powell slaagde ESPN er steeds beter in zijn pionierspositie als één van de eerste kabelgeoriënteerde sportzenders uit te buiten. Al in 1982 sloot het nog piepjonge ESPN zijn eerste contract met een grote sportleague: een driejarige overeenkomst met de NBA. Het zou het begin zijn van een snel groeiende sportrechtenportfolio.

SportsCenter: standaard voor sportniewsrubrieken

ESPN vestigde echter vooral naam door zijn innovatieve programmering, waarbij een compacte en aansprekende presentatie van het laatste sportnieuws centraal stond. Het programma *SportsCenter*, een flitsende aaneenschakeling van wedstrijdhoogtepunten, gepresenteerd door deskundige en goedgebekte presentatoren, groeide uit tot een absolute hit.

De eerste aflevering van het programma werd uitgezonden op de dag dat ESPN het levenslicht zag. Lee Leonard, één van de twee presentatoren, opende de uitzending met de woorden: "If you're a fan, what you will see in the next minutes, hours, and days to follow may convince you that you've gone to sports heaven." Het programma begon met één dagelijkse uitzending, maar wordt inmiddels twaalf keer per dag uitgezonden. Driemaal daags betreft het een live-uitzending, waarin de belangrijkste scores, hoogtepunten, voorbeschouwingen en terugblikken worden gepresenteerd, gelardeerd met analyses en statistieken. De overige dagelijkse uitzendingen zijn herhalingen van de laatste live-opnames.

SportsCenter werd de standaard voor sportniewsrubrieken en heeft zich ontwikkeld tot een dagelijks ritueel in de Amerikaanse sportwereld. Het programma biedt tegenwoordig wekelijks ruim 23 uur live-televisie. In weekenden trekt de show 22 miljoen kijkers. De overige vijf

dagen schakelen 28 miljoen mensen in. In 2009 werd de 35.000^{ste} aflevering uitgezonden.

In 1987 verkreeg ESPN de kabel-uitzendrechten voor de NFL en werd ook *ESPN Sunday Night Football*, een footballshow rond een grote zondagavondwedstrijd in de NFL, een programma-format dat nauw aansloot bij de belevingswereld van sportfans. Inmiddels heeft ESPN de zondag ingeruild voor de maandag en is *ESPN Monday Night Football* een begrip onder Noord-Amerikaanse sportliefhebbers. De vroegere NFL-commissioner Paul Tagliabue prijst ESPN voor het opschudden van de wijze waarop fans de NFL beleefden. "ESPN was able to take the draft, the pregame and highlights show, and other NFL programming to a new level."

Agressieve groei-strategie

Door de jaren heen onderscheidde ESPN zich van de concurrentie door in elke sport de beste verslaggevers en presentatoren aan zich te binden. Bovendien haatte men een agressieve groei-strategie. Om aan de grote vraag naar sportuitzendingen te kunnen voldoen werd in 1992 ESPN Radio gestart en volgde in 1993 een tweede televisiekanaal, ESPN2. Men kocht Classic Sports Network en doopte dit om tot ESPN Classic. Begin jaren negentig volgde de oprichting van ESPN International, speciaal gericht op de groeiende markt van satelliet-televisie in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. De Europese markt betrad men in 2004 via de introductie van een Europese versie van ESPN Classic, twee jaar later gevolgd door de overname van North American Sports Network, dat in 2009 zou worden omgedoopt in ESPN America. Vorig jaar breidde ESPN zijn portfolio uit met het eerste 3D-kanaal in Amerika.

De expansie gaat onverminderd door. Het moederbedrijf ESPN Inc. omvat inmiddels meer dan twintig televisiekanaalen, meer dan tien radiostations en tientallen websites, waaronder ESPN.com, ESPN360.com, Sportscenter.com, ESPNscrum.com en ESPN Online Games (www.espn.go.com/free-online-games). Het mediaconglomeraat zendt 24 uur per dag beelden uit van 65 sporten in 16 talen en 200 landen. Bovendien is het aanbod van producten en diensten verbreed met *ESPN The Magazine*, ESPY Awards, ESPN Books en ESPN Sports Polls. Er waren ook trendy sportrestaurants onder de naam ESPN Zone, maar deze zijn recent afgestoten wegens tegenvallende resultaten.

Kruisbestuiving

Het bedrijf zorgt op meesterlijke wijze voor kruisbestuiving tussen de verschillende producten. Zo leveren de bekende televisie-analisten ook inhoudelijke bijdragen aan het magazine, verwijst het magazine naar verdere achtergrondinformatie op de websites en worden de onderzoeksinspanningen van de televisieredacties ook vertaald in sportdocumentaires en -boeken.

Het ESPN Zone-restaurant op Times Square in New York City. Walt Disney Company kondigde medio 2010 aan dat het vijf van de zeven ESPN Zone-restaurants zou sluiten als gevolg van de economische malaise.

Uit al deze activiteiten ontvangt ESPN jaarlijks miljarden dollars. Van kabel- en satellietexploitanten incasseert men gemiddeld drie à vier dollar per maand per abonnee. Dat bedrag is hoger dan dat van welk televisiekanaal ook, een duidelijke illustratie van de populariteit van ESPN. Uitgaand van circa 100 miljoen abonnees gaat het al snel om 4 miljard per jaar. En daar komen de inkomstenstromen uit andere genoemde activiteiten nog bij.

Dit unieke businessmodel met meerdere inkomstenbronnen geeft ESPN een voorsprong op zijn meer traditionele televisieconcurrenten. Het bedrijf is in staat sportrechten op meerdere manieren te exploiteren, wat het in staat stelt bij rechtenverkoop een hoger bod uit te brengen dan concurrenten die vrijwel uitsluitend leunen op inkomsten uit commercials.

ESPN maakt momenteel voor tachtig procent onderdeel uit van The Walt Disney Company. De overige twintig procent is in handen van Hearst Corporation. In 1984 verkocht financier en grootaandeelhouder Getty Oil Company zijn aandelen aan mediabedrijf ABC, dat een tachtigprocentsbelang behield en twintig procent verkocht aan Nabisco. Dat verkocht het belang op zijn beurt door aan Hearst Corporation. ABC werd twee jaar later overgenomen door Capital Cities Communications, dat tien jaar later voor 19 miljard dollar weer werd gekocht door The Walt Disney Company. Naar schatting is ESPN momenteel goed voor veertig procent van de waarde van zijn moederbedrijf.

Wel of geen NFL

ESPN is hét toonaangevende sportmediabedrijf in de Amerikaanse én de internationale sportwereld. De immense populariteit in de Noord-Amerikaanse markt heeft ESPN vooral te danken aan uitzendingen van de nationale honkbal-,

basketbal- en footballcompetities. Wat die laatste competitie betreft, zijn er momenteel forse problemen. Samen met concurrenten CBS, NBC en Fox heeft ESPN de uitzendrechten van de NFL in handen. ESPN betaalde daarvoor een bedrag van 8,8 miljard dollar (tot 2013). In januari van dit jaar stonden ESPN en NFL op het punt een vroegtijdige contractverlenging te tekenen die naar verluidt ging om een periode van negen of tien jaar en een astronomisch totaalbedrag van 16 tot 19 miljard dollar. Door toenemende spanningen tussen de NFL-eigenaren en de spelers over een nieuwe cao (zie *Sport & Strategie* januari 2011) heeft de league de onderhandelingen met mediabedrijven voorlopig gestaakt.

Hoewel beide partijen ten tijde van het schrijven van dit artikel al twee keer de onderhandelingsdeadline hebben opgeschoven en nog wel *on speaking terms* zijn, is het gezien de grote meningsverschillen niet denkbeeldig dat het volgende NFL-seizoen niet van start gaat. Bij ESPN volgt men de onderhandelingen met argusogen, want er staat veel op het spel. Het schrappen van een NFL-seizoen leidt onherroepelijk tot verlies van kijkers als de competitie eenmaal wordt hervat. Terwijl de bedragen die de zender betaalt voor de uitzendrechten, zo'n 100 miljoen dollar per uit te zenden wedstrijd, nog wel moeten worden terugverdiend met reclame rond de wedstrijden! ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

De belangrijkste sportuitzendrechten van ESPN.

MLB	Sunday, Monday, and Wednesday Night Games; Opening Day games
NBA	73 season games; one Conference Finals series
NFL	17 Monday night games (Week 1 Doubleheader); 4 preseason games
NCAA	Baseball: College World Series Basketball: Pre-season and post-season NIT-games (men); Final tournament (women) Football: 32 Bowl games, including entirety of Bowl Championship Series; SEC; Big Ten; most BCS conferences Hockey: Final Tournament
MLS	Regular season, MLS All Star Game, select playoff games, MLS Cup
WNBA	Select weeknight games, playoffs, Finals, All Star Game
NASCAR	Races 20-36
Lacrosse	45 regular season games, All Star Game, one semifinal game and Championship Game
Basketball	FIBA World Championship
Tennis	All Grand Slam Tournaments
Golf	The Masters, US Open, British Open and Ryder Cup
Soccer	FIFA World Cup, EURO, Premier League, Bundesliga, Eredivisie